

Świadczenie rehabilitacyjne w 2024 r. – komu przysługuje i na jakich zasadach wypłacać

Prawo do świadczenia rehabilitacyjnego i okres jego wypłaty

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wykorzystaniu okresu zasiłkowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza, bezpośrednio po wyczerpaniu pełnego okresu zasiłkowego, **rokuja odzyskanie zdolności do pracy**. O stanie zdrowia uzasadniającym przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego orzeka:

- ✓ lekarz orzecznik oddziału ZUS właściwego ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonego albo
- ✓ komisja lekarska ZUS w przypadku wniesienia przez ubezpieczonego sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS lub w przypadku zgłoszenia przez prezesa ZUS zarzutu wadliwości takiego orzeczenia.

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje także ubezpieczonemu, który po wykorzystaniu okresu zasiłkowego został skierowany na badanie do lekarza orzecznika ZUS w celu przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, a lekarz orzecznik orzekł, że rokuje on odzyskanie zdolności do pracy i przyznał świadczenie rehabilitacyjne, a nie rentę, o którą wnioskował ubezpieczony.

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, **nie dłużej jednak niż 12 miesięcy**. Może być zatem przyznane na okres np. tylko 1 miesiąca, 3 miesiące, 5, 9 itd.

Ilekoć przy ustalaniu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego lub jego wysokości okres jest oznaczony w miesiącach, za miesiąc uważa się 30 dni. Oznacza to, że maksymalny okres jego wypłaty wynosi 360 dni. Gdy zostało przyznane na okres krótszy, np. 4 miesiące, oznacza to jego wypłatę przez 120 dni od dnia przyznania wskazanego w decyzji.

Wysokość świadczenia rehabilitacyjnego

Wysokość świadczenia rehabilitacyjnego wynosi:

- ✓ **90%** podstawy wymiaru zasiłku chorobowego – za okres pierwszych trzech miesięcy (90 dni),
- ✓ **75%** podstawy wymiaru zasiłku chorobowego – za pozostały okres,
- ✓ **100%** podstawy wymiaru zasiłku chorobowego – jeżeli niezdolność do pracy przypada na okres ciąży.

Brak prawa do świadczenia rehabilitacyjnego

Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje za okresy niezdolności do pracy, w których ubezpieczony na podstawie przepisów o wynagradzaniu zachowuje prawo do wynagrodzenia.

Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie, która jest uprawniona do:

- ✓ emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy,
- ✓ ma ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, tj. żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej,
- ✓ zasiłku dla bezrobotnych,
- ✓ zasiłku przedemerytalnego,
- ✓ świadczenia przedemerytalnego,
- ✓ rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego,
- ✓ urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów,
- ✓ nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Na zasadzie równego traktowania świadczeń, dochodów, okoliczności lub zdarzeń – art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 2004.166.1) –

prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej na podstawie ustawodawstwa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej pozbawia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego zarówno za okres w czasie trwania tytułu ubezpieczenia chorobowego, jak i za okres po ustaniu tego tytułu. Kwota emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej na podstawie ustawodawstwa unijnego nie ma znaczenia.

Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje także w czasie:

- ✓ urlopu bezpłatnego,
- ✓ urlopu wychowawczego,
- ✓ tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem sytuacji, kiedy prawo do świadczenia wynika z ubezpieczenia chorobowego osób wykonujących odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania.

Świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli po ustaniu ubezpieczenia osoba:

- ✓ kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby,
- ✓ podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- ✓ jest uprawniona do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego,
- ✓ ma ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej z zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, tj. żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej.

Nie traci prawa do świadczenia rehabilitacyjnego pracownik, który był zatrudniony na podstawie więcej niż jednej umowy o pracę, a jedna z nich uległa rozwiązaniu.

Ubezpieczony traci prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli:

- ✓ w okresie pobierania świadczenia wykonuje pracę zarobkową,
- ✓ okres, na który zostało mu przyznane świadczenie wykorzystuje niezgodnie z jego celem,
- ✓ zostanie stwierdzone, że niezdolność do pracy została spowodowana w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia popełnionego przez ubezpieczonego.

Jeżeli w drodze kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy zostanie stwierdzony fakt wykorzystywania świadczenia rehabilitacyjnego niezgodnie z jego celem albo gdy w czasie świadczenia rehabilitacyjnego wykonywana jest praca zarobkowa, świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje za cały miesiąc kalendarzowy, w którym kontrola ujawniła te nieprawidłowości.

Podstawa prawna

Art. 18 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 270 ze zm.)